

ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΧΩΡΗΣΕΙΣ ΜΠΡΟΣΤΑ...

Χαράλαμπος Γκότσης (/blogger/haralampos-gkotsis)

Καθηγητής Οικονομικών του πανεπιστημίου Πειραιώς

7 Ιούνιος 2013 08:28

Η λιτότητα ροκανίζει την ανταγωνιστικότητα

Η στρατηγική της Λισσαβώνας για το 2010 έθεσε για την Ευρωπαϊκή Ένωση πολύ φιλόδοξους στόχους. Η Ευρώπη θα έπρεπε να εξελιχθεί στον πιο ανταγωνιστικό οικονομικό χώρο του κόσμου, διατηρώντας ταυτόχρονα και τα υψηλά κοινωνικά επιτεύγματά της. Η δημιουργία θέσεων εργασίας και η οικονομική ανάπτυξη διατρέχουν τη συνολική φιλοσοφία του προγράμματος, το οποίο ως τα μέσα της προηγούμενης δεκαετίας έδειξε σημαντικά αποτελέσματα, στη συνέχεια όμως άρχισε να αποδυναμώνεται. Η μεταμόρφωση της Ευρώπης σε μια οικονομική υπερδύναμη προς το παρόν φαίνεται ότι αναβάλλεται.

Νεότερα αποτελέσματα της ετήσιας έκθεσης για την παγκόσμια ανταγωνιστικότητα του έγκυρου ελβετικού ινστιτούτου IMD, δείχνουν, ότι η Ευρώπη θα πρέπει να ανησυχεί για το μέλλον της. Με εξαίρεση τη Γερμανία, η οποία απλά διατηρεί τη θέση της, όλες οι άλλες χώρες, έχασαν θέσεις στην κατάταξή τους μεταξύ των 60 σημαντικότερων οικονομιών του πλανήτη. Η πτώση δεν αφορά μόνο στις νοτιοευρωπαϊκές χώρες που μαστίζονται από την κρίση, όπως η Ισπανία που

κατατάσσεται στην 45η θέση χάνοντας σε σχέση με το 2011 έξι θέσεις, αλλά και χώρες όπως η Ολλανδία που έπεσε τρεις θέσεις στην 14η και η Φινλανδία που επίσης προσγειώθηκε τρεις θέσεις πιο κάτω στην 20η.

Στον αντίποδα οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, απέσπασαν την πρώτη θέση από το Hongkong και αναδείχθηκαν ως η πιο ανταγωνιστική οικονομία του κόσμου. Η πολιτική ενίσχυσης της ζήτησης δείχνει με βάση τα αποτελέσματα του πρώτου τριμήνου, ότι, η οικονομία της θα αναπτυχθεί και το 2013 με ρυθμό 2,4 %, κάτι που έχει ήδη θετικές επιπτώσεις τόσο στην απασχόληση όσο και στις τιμές των ακινήτων.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι χώρες που βρίσκονται εκτός Ευρώ, βελτίωσαν τη θέση τους. Η Ελβετία ανέβηκε από την τρίτη στη δεύτερη, η Σουηδία από την πέμπτη στην τέταρτη, η Νορβηγία από την όγδοη στην έκτη και η Δανία από τη δέκατη τρίτη στην δωδέκατη. Η εξέλιξη αυτή θα έπρεπε τουλάχιστον να δώσει τροφή για σκέψη στους φορείς άσκησης της ευρωπαϊκής οικονομικής πολιτικής.

Οι χώρες της Νότιας Ευρώπης, ως αποτέλεσμα της περιοριστικής πολιτικής, των μεγάλων περικοπών των δαπανών και της αύξησης των φόρων, χάνουν συνεχώς έδαφος. Η Ιταλία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Πορτογαλία βρίσκονται σε χειρότερη θέση από το 2011. Μοναδική εξαίρεση αποτελεί η...Ελλάδα. Ανέβηκε τέσσερα σκαλιά, από την 58η στην 54η θέση, κυρίως λόγω της μεγάλης μείωσης του κόστους εργασίας, απέχει όμως πολύ από την 36η θέση που κατείχε το 1997.

Το συμπέρασμα που προκύπτει από τη μελέτη της εξέλιξης της ανταγωνιστικότητας των επιμέρους χωρών, είναι, ότι η πολιτική λιτότητας αντί να λύσει τα προβλήματα, δημιούργησε περισσότερα. Αναγκαία είναι ίσως η προσαρμογή, αναγκαίες οι μεταρρυθμίσεις, αλλά σημαντικότερη όλων για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των χωρών είναι η ανάπτυξη. Αυτή δεν είναι δυνατό να επιτευχθεί με μέτρα περιστολής, αλλά με πακέτα ενίσχυσης της ζήτησης. Το παράδειγμα των Ηνωμένων Πολιτειών αλλά και προσφάτως της Ιαπωνίας αποδεικνύουν του λόγου το αληθές.

Η άλλη πολιτική, που στηρίζεται στη θεωρία των οικονομικών της προσφοράς, θεωρεί, ότι με περικοπές μισθών και συντάξεων καθώς και με περιορισμό του κοινωνικού κράτους, θα βελτιωθεί η ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων. Μια τέτοια μονομερής πολιτική όμως, είναι καταδικασμένη σε αποτυχία, αν έχει απέναντί της μια ασθενή ζήτηση. Καμιά επιχείρηση δεν μπορεί να επιβιώσει, όσο και να μειώσει το κόστος παραγωγής, αν δεν υπάρχει ικανοποιητική ζήτηση για τα προϊόντα της. Όσο γρηγορότερα αντιληφθούν οι ευρωπαίοι ηγέτες αυτήν την απλή αλήθεια, τόσο λιγότερες θα είναι και οι ζημιές που θα προκαλέσουν με την πολιτική τους. Η ανταγωνιστικότητα των οικονομιών της Ευρώπης είναι μια κοινή

υπόθεση. Οι χώρες δεν θα πρέπει να έχουν ανταγωνιστική σχέση μεταξύ τους, προσπαθώντας να επωφεληθεί η μία σε βάρος της άλλης, αλλά σχέση αλληλεγγύης. Τότε μόνον υπάρχει ελπίδα το υπέροχο αυτό οικοδόμημα της κοινής μοίρας των λαών της να έχει επιτυχία.

Ο κ. Χαράλαμπος Γκότσης είναι καθηγητής του Πανεπιστημίου Πειραιώς